

VID piekrīt apspriest neskaidros transfertcenu jautājumus ar konsultantiem 3/39/23

Konsultante transfertcenu nodaļā, PwC
Latvija
Katrīna Sproģe

Vecākā projektu vadītāja transfertcenu
nodaļā, PwC Latvija
Zane Smutova

Septembra beigās VID transfertcenu (TC) speciālisti ir piekrituši tikties ar Latvijas TC konsultantiem, lai vairākkārt lietišķi apspriestu neskaidros jautājumus un aktuālās tēmas attiecībā uz TC, kā arī izklāstītu VID viedokli par TC noteikšanas problēmu risinājumiem šobrīd un turpmāk. Šajā rakstā ieskicēsim VID norādes par TC pamatošanu, dažas no tēmām un jautājumu loku, kas piedāvāti apspriešanai ar VID.

Pieeja TC pamatošanai un riski

Latvijā savu saimniecisko darbību veic ļoti daudz starptautisku grupu uzņēmumu – nodokļu maksātāji (NM), kas veic kontrolētus darījumus ar saistītām personām. Šajos darījumos piemēroto TC atbilstība tirgus cenai (vērtībai) ir jāpamato, lai pareizi noteiku ar uzņēmumu ienākuma nodokli (UIN) apliekamo bāzi.

TC pamatošanai NM izmanto grupas centralizēti izstrādāto dokumentāciju, kurā nereti nav norādīta visa Latvijas regulējumā paredzētā būtiskā informācija vai arī darījumu salīdzināmības analīzē pastāv dažādas interpretācijas.

TC strīdu gadījumos ar VID kā vienu no argumentiem NM bieži norāda, ka citu valstu nodokļu administrācijas ir atzinušas konkrētu pieeju grupas dokumentācijās TC pamatošanai. Savukārt VID šādās situācijās norāda, ka NM Latvijā ir saistoši Latvijas izvēlētie nodokļu politikas risinājumi un noteikumi.

Arī sadarbībā ar Latvijas TC konsultantiem izstrādātās dokumentācijās norādīto informāciju VID bieži atzīst par nepietiekošu, kā arī bieži nepiekrit salīdzināmo datu atlasēs izmantotajai pieejai un atlasītajiem salīdzināmiem uzņēmumiem.

TC regulējums Latvijā

Kādi ir aktuālie tiesību akti, kas ietver TC regulējumu un nodrošina NM tiesisko noteiktību attiecībā uz TC, informācijas apjomu un pieeju? Lūk, tiesību akti, kas nosaka TC pamatošanas prasības, un vienīgais VID publicētais metodiskais materiāls:

		27. decembris	
		Metodiski informatīvais materiāls	
		“Transfertcenu dokumentācija”	
.....	2018. gads 2019. gads
28. novembris	1. janvāris		→
grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām”	MK noteikumi Nr. 677		
NM jāsagatavo TC dokumentāciju.	18. decembris		
	MK noteikumi Nr. 802		

Svarīgi arī norādīt, ka rekomendācijas, ko sniedz ESAO “Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem komersantiem un nodokļu administrācijām” kā visietekmīgākais TC noteikšanas

norādījumu avots, NM var izmantot tikai kā palīgavotu un tikai noteiktos gadījumos.

Diemžēl secināms, ka vietējais TC regulējums nav vispusīgs un nepārprotams un ka tas rada dažādas interpretācijas iespējas. Pieejamā informācija nesniedz atbildes uz daudziem būtiskiem jautājumiem, un citi uzziņas avoti NM nav pieejami.

Šī iemesla dēļ tika uzsākta aktīva sarakste ar VID par saziņu, lai noskaidrotu tā redzējumu dažādās TC situācijās, ar ko saskaras starptautiskie uzņēmumi Latvijā.

Ieskats aktuālajos jautājumos

Saziņas galvenais mērķis ir padziļināti izprast tēmas, par kurām dalās viedokļi gan konsultantu starpā, gan saziņā ar VID, kā arī neskaidrās regulējuma prasības un VID metodiskajā materiālā sniegtos skaidrojumus, kuri atsevišķās situācijās paredz NM brīvu interpretāciju.

Piemēram, viens no jautājumiem ir, kā TC dokumentācijas ietvaros vērtēt grupas konta (*cash pool*) un kredītlīnijas darījumus un kādas ir šo darījumu summas. VID metodiskajā materiālā skaidrots - ja grupas kontā NM pārskata gadā veic lielu darījumu skaitu, bet NM finanšu darījuma saldo uz gada beigām ir nulle, tad darījums atbilstoši VID tulkojumam nav veikts. Tomēr rodas jautājums, vai šāds secinājums sniedz patiesu priekšstatu par pārskata gadā veikto darījumu.

Vēl viens piemērs ir NM pienākums norādīt kopējo darījumu vērtību pārskata gada pēdējā mēneša UIN deklarācijas informatīvajās rindās 6.5.1. un 6.5.2., pirms kļūst pieejami revidēti pārskata perioda rezultāti. Šāda sākotnēji sniegtā informācija nav precīza, un lielākajā daļā gadījumu NM rodas vajadzība šīs rindas koriģēt.

Lai gan konsultanti ir sagatavojuši savu jautājumu sarakstu, jāuzsver, ka šī saziņa notiks kā diskusija, savstarpēji apmainoties ar viedokļiem un apspriežot neskaidros jautājumus par TC, riskiem un iespējamiem risinājumiem gan šobrīd, gan turpmāk.

Šis ir liels solis uz priekšu sadarbībā ar VID, lai nonāktu pie vienotas sapratnes, mazinātu nenoteiktību un rastu vienotus risinājumus kontrolēto darījumu caurspīdīgākai dokumentēšanai, kā arī mazinātu NM riskus TC pamatošanā un dokumentāciju sagatavošanā.

Par tikšanās laikā gūtām jaunām atziņām informēsim turpmākajos rakstos. Aicinām lasītājus, kam ir jautājumi par TC tēmām, sazināties ar mūsu TC komandu.